

■ NOVITADS WWW.RTR.CH

100 onns chauma generala svizra dal 1918

La chauma generala svizra dal 1918 marchescha l'entschatta d'ina Svizra sociala e gista, statti en ina communicaziun.

La cussegliera federala *Simonetta Sommaruga* ha fatg attent cun ses pled sin la rolla da las dunnas. En chaussa egualitad tranter umens e dunnas saja la Svizra anc decennis davos en. Sommaruga ha fatg attent che las dunnas sajan da quel temp curridas per nutrir quels che faschevan chauma, per sustegnair il comitè e guardar dals uffants. Engrazià n'haja nagin a las dunnas. Il dretg da vuschar saja da quel temp stà sisum dal tut da la glista da pretensiuns. Ma lura saja questa pretensiun svanida da la surfatscha masculina. I haja lura duvrà pliras generaziuns da dunnas per cumbatter la discriminaziun ed exclusiun. En millis sajan ellas marschadas il 1969 a Berna per dir tge ch'ellas vulan: Il

cussegl federal duai suttascriver la Convenziun europeica dals dretgs umans, dentant pir cura che las dunnas survegnian il dretg da vuschar. Dus onns pli tard saja lura stà uschè lunsch: La Svizra saja daventada quai ch'ins possia numnar ina democrazia. Las dunnas hajan entant il dretg da vuschar, ma en la realitad na saja l'egualitad anc adina betg cuntanschida. *Paul Rechsteiner*, il president da l'Uniun sindacala svizra, ha ditg che la chauma generala tutgia tar ina da las pli grondas etappas da la Svizra moderna. La chauma saja stada da quel temp quai che haja dà schlantsch per pudair eriger in stadi social. Suent l'ultimatum dal cussegl federal haja il comitè d'acziun dad Olten gì la sabientscha da rumper giu la chauma per evitar ch'i vegnia spons sang da l'armada ch'era vegnida clamada. En Svizra na possia mai pli

dar in'acziun da l'armada cunter l'atgna populaziun, ha avertì Rechsteiner. Quai che saja sco emprim stà ina terrada saja sa sviluppà pli e pli ad in success. A vista lunga na quintian pia betg las terradas. I dumberian la prontadad e la forza da cumbatter per pretensiuns gistas. Cun far chauma sa mussia il pli cler pertge ch'ils lavurers sa mettian ensemen en ils sindicats e cumbattian per interess communabels, ha ditg *Vania Alleva*, presidenta dal sindicat Unia. Agir collectiv saja solidaritad vivida. «Star ensemen e cumbatter ensemen» saja in impurtant med per accentuar quai ch'ils lavurers veglian. «La chauma en Svizra ha ina ferma preschientscha. Far chauma è actual, far chauma è necessari», ha ella accentuà. En connex cun l'egualitad da pajan tranter umens e dunnas ha ella clamà si ad in'ulteriura chauma da dunnas il 2019.

Parada da las truppas militaras davant il general Ulrich Wille e colonel divisiunari Emil Sonderegger al Mythenquai davant la Tonhalle veglia a Turitg, november 1918. A la fin da la guerra han ils sindicats clamà or ina chauma generala – l'armada è lura vegnida clamada cunter l'atgna populaziun.